

Ocena dorobku naukowego **ks. dra Sławomira Kęszki**, przygotowana w związku z postępowaniem kwalifikacyjnym o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Na podstawie przedłożonego dorobku naukowego, życiorysu naukowego i autoreferatu, prezentującego zainteresowania i osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej ks. dra Sławomira Kęszki, na zlecenie Rady Dyscypliny Nauk Teologicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, przedstawiam recenzję dorobku naukowego w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

1. Przebieg pracy zawodowej

Ścieżka kariery zawodowej i naukowej ks. dra Sławomira Kęszki, przebiegała (i będzie nadal) w sposób zupełnie odmienny od typowej kariery akademickiej, nawet dla duchownych prowadzących działalność naukową. Kandydat, do stopnia naukowego doktora habilitowanego, jest absolwentem (1992-1998) Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Napisał dwie prace magisterskie. Pierwsza na Wydziale Historii pt.: *Działalność społeczno-oświatowa ks. prałata Wacława Blizińskiego w Liskowie w latach 1900-1925*. Promotorem był prof. dr hab. Lech Trzeciakowski. Druga na Wydziale Teologicznym pt.: *Problematyka społecznego zaangażowania duchowieństwa polskiego w życiu i pismach ks. prałata Wacława Blizińskiego w latach 1900-1939*. Tym razem promotorem był ks. prof. dr hab. Jerzy Troska

Z woli ks. bpa Stanisława Napierały, ordynariusza kaliskiego, kontynuował studia doktoranckie na Wydziale Historii UAM w Poznaniu. W tym zakresie też uzyskał stopień doktora 5 marca 2007 r., przedstawiając rozprawę pod tytułem: *Życie i dzieło ks. prałata Wacława Blizińskiego (1870-1944)*. Pracę doktorską napisał pod kierunkiem prof. dr hab. Lecha Trzeciakowskiego. Recenzenci: ks. prof. dr hab. Anzelm Weiss (KUL) i prof. dr hab. Witold Molik (UAM). Obydwie recenzje były pozytywne.

Przez wiele lat uprawiał naukę nieco po amatorsku, z dala od życia uniwersyteckiego, traktując ją jako pożyteczne hobby, prywatną pasję. Pracował początkowo jako katecheta. Od 2005 roku mógł zacząć intensywnie pracować naukowo, kiedy został wysłany do Poznania na studia doktoranckie, czego owocem były liczne publikacje i awans naukowy. Po uzyskaniu doktoratu w 2007 roku został zatrudniony jako wykładowca historii w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Kaliskiej i archiwista w Kurii Diecezji Kaliskiej. W latach 2014 – 2017 pracował w Instytucie Teologicznym Diecezji Kaliskiej w Kaliszu jako wykładowca historii Kościoła. Obecnie jest dyrektorem Archiwum Kurii Diecezjalnej w Kaliszu, asystentem Kościelnym Akcji Katolickiej Diecezji Kaliskiej i proboszczem parafii Zwiastowania NMP w Dębem.

2. Charakterystyka i ocena dorobku naukowego

Ks. dr Sławomir Kęszka wykazuje w swoim dorobku naukowym, dołączonym do wniosku o wszczęcie procedury nadania stopnia doktora habilitowanego (choć nie wszystkie

spełniają kryteria publikacji o charakterze naukowym), 9 książek i współautorstwo 2, 23 artykułów naukowych, 2 recenzje, 25 przyczynków i sprawozdań. Ponadto był redaktorem i współredaktorem 13 monografii.

Jego zainteresowania naukowo – badawcze koncentrowały się wokół problematyki związanej z Martyrologią Duchowieństwa Polskiego w latach okupacji niemieckiej. Z pewnością najbardziej wartościowa w tym dorobku jest monografia *Eucharystia w KL Dachau we wspomnieniach księży więźniów obozu*. Kraków 2016, ss. 232. Stanowi ona niezmiernie wielki wkład dla poznania wiary i siły ducha polskich kapłanów. Może służyć współczesnym adeptom historii do poznania tak mało znanych wydarzeń z życia duchowieństwa w obozie koncentracyjnym w Dachau. W zbiorach bibliotecznych spotykamy na ten temat liczne publikacje wydawane przed 1989 r. Były one jednak w zdecydowanej większości zgodne z ówczesną, PRL-owską polityką informacyjną i nie omawiały całokształtu wydarzeń z lat okupacji. W ostatnim okresie zaczęto uzupełniać brakujący wachlarz wspomnień polskich żołnierzy walczących na różnych frontach. Zaczęto także drukowanie wspomnień ludzi, którzy przeżyli okropieństwa obozowego bytowania. Pośród nich odnajdujemy wspomnienia katolickiego duchowieństwa, które mogło przewycięzać upodlenie i zadawany fizyczny ból dzięki głębokiej wierze w Boga i siłę, którą ich obdarzał. Monografia ks. Kęszki posiada jeszcze jeden ważny walor. Wiara dawała zniewolonym ludziom siłę do kontynuowania walki o prawdziwą niepodległość Ojczyzny.

Drugi krąg zainteresowania ogniskuje się wokół sprawy praktykowania przez polskich duchownych, ocalonych z gehenny obozowej w KL Dachau, kultu św. Józefa Kaliskiego. Tu na uwagę zasługują trzy artykuły: 1. *Duchowo-dziękczynny wymiar pielgrzymek dachauowczyków do Sanktuarium św. Józefa Kaliskiego w latach 1948-1958*, „Ateneum Kapłańskie”, 179(2022), z. 3(682), s. 566-582; 2. *Duchowo-dziękczynny wymiar pielgrzymek „rocznicowych” do św. Józefa Kaliskiego w latach 1960-1970*, „Ateneum Kapłańskie”, 180(2023), z. 1(683), s. 145-167; 3. *Duchowo-dziękczynny wymiar pielgrzymek „rocznicowych” do św. Józefa Kaliskiego w latach 1971-1985*, „Ateneum Kapłańskie”, 180(2023), z. 3(685), s. 551-573. Do opracowania tego zagadnienia Autor wykorzystał obszerną bazę zachowanych w archiwach wspomnień i drukowanych opracowań.

Trzecim nurtem badawczym było zainteresowanie się wkładem diecezji kaliskiej w dzieła upamiętniające polskich księży w latach II wojny światowej. Warto tu przytoczyć następujące opracowania: *Kaliskie Archiwum i Muzeum Księży - byłych Więźniów Obozów Koncentracyjnych*, „Polonia Maior Orientalis. Studia z Dziejów Wielkopolski Południowej”, 3(2016), s. 123-133; *Wybrane miejsca pamięci o kapłanach ziemi kaliskiej pomordowanych i ocalonych w latach II wojny światowej*, „Ateneum Kapłańskie”, 182(2024), z. 3(691), s. 530-541; *Kaplica Męczeństwa i Wdzięczności Duchowieństwa Polskiego w Narodowym Sanktuarium Świętego Józefa Kaliskiego. Wotum dziękczynne księży „dachauowczyków” za ocalenie z KL Dachau*, „Polonia Maior Orientalis. Studia z Dziejów Wielkopolski Południowej”, 11(2024); *Das Gedenken an den Tag des Martyriums der polnischen Geistlichkeit“ im Jahr 2018*, „The Person and the Challenges. The Journal of Theology, Education, Canon Law and Social Studies Inspired by Pope John Paul II”, 9(2019), nr 2, s. 245-248.

Czwartym i dość ciekawym obszarem badawczym była jego praca ukazująca postać księdza prałata Wacława Blizińskiego (1870-1944). Efektem jego wieloletnich poszukiwań źródeł archiwalnych była praca doktorska pt. *Życie i dzieło ks. prałata Wacława Blizińskiego 1870-1944*. Po obronie pracy Autor nie zaniechał poszukiwania kolejnych źródeł na temat tegoż kapłana. Wyniki swoich badań opublikował w różnych czasopismach naukowych. Dzięki jego wysiłkowi współczesny czytelnik posiada dość dobry obraz działalności ks. Wacława Blizińskiego, jako duszpasterza, społecznika i osoby zaangażowanej w życie publiczne naszej Ojczyzny. Warto tu przytoczyć niektóre artykuły: *Inicjatywy społeczno-*

oświatowe ks. prałata Wacława Blizińskiego w Liskowie w latach 1900-1925, „Kaliskie Studia Teologiczne”, 1(2002), s. 217-233; *Udział duchowieństwa w życiu politycznym Rzeczypospolitej w latach 1914-1918*, „Kaliskie Studia Teologiczne”, 4(2005), s. 320-338 oraz publikacje: *Źródła o pracy i życiu i ks. prałata Wacława Blizińskiego*, Kalisz 2006, ss.100; *Dzieje Parafii pw. Wszystkich Świętych w Liskowie. Jubileusz 100-lecia konsekracji Kościoła*, Kalisz 2011, ss. 161; *Dzieło jednego życia. Ksiądz prałat Wacław Bliziński 1870-1944*, Kalisz 2015, ss. 158 i redakcja opracowania źródłowego *Przyszedłem wam przychylić nieba i chleba, Listy, rękopisy, wystąpienia*, (ks. W. Bliziński), Kalisz 2005, ss. 203.

Dość dobrych opracowań doczekały się także dwie kolejne osoby. Pierwszą z nich był bł. Franciszek Stryjas - męczennik z terenu ówczesnej diecezji wrocławskiej, który w konspiracji przygotowywał dzieci z podkaliskich parafii do I Komunii Świętej. Drugą była kaliska nauczycielka Maria Szymanowska. Za ofiarną pracę i świętość życia jest dzisiaj kandydatką na ołtarze. Z najważniejszych prac poświęconych bł. Franciszkowi warto wymienić: *Życie i praca błogosławionego Franciszka Stryjasa męczennika-katechety Diecezji Kaliskiej*, Kalisz 2010, s. 97; *Błogosławiony Franciszek Stryjas*, Szczytniki 2017, s. 93; *Dzieje Parafii pw. Narodzenia NMP w Chełmcach*, Kalisz 2008, s. 153; *Błogosławiony Franciszek Stryjas. Katecheta, męczennik z diecezji kaliskiej*, „Studia Pelplińskie”, 51(2017), s. 179-188. Kandydatce na ołtarze poświęcił następujące prace: *Maria Szymanowska we wspomnieniach uczniów, wychowanków i przyjaciół*, Kalisz 2010, s. 86; *Listy Marii Szymanowskiej dotyczące Sióstr Karmelitanek Bosych w Kaliszu*, „Ephemerides Marianorum. Studia historyczno-teologiczne”, 4(2015), s. 237-249.

Poszukiwanie materiałów źródłowych, poświęconych parafiom diecezji kaliskiej, stanowi chyba jeden z najbardziej żmudnych i trudnych obszarów badawczych. Ks. S. Kęszka, który wraz z ks. M. Kielingiem podjął się tego zadania. Efektem ich mrówczej pracy było wydanie książki pt.: *Diecezja Kaliska. Parafie-kościół-kaplice. Przeszłość i teraźniejszość*, Kalisz 2016, s. 913.

Oceniając tę część dorobku naukowego, należy podkreślić, że prace dra Sławomira Kęszki charakteryzują się starannością w gromadzeniu materiału źródłowego, jego opracowaniu i w pełnym wykorzystaniu dla pomnażania dorobku polskiej i kościelnej historiografii, odnoszącej się do religijnych dziejów diecezji kaliskiej. Dzięki temu zainteresowaniu do obiegu naukowego weszły ciekawe i istotne monografie autorskie kandydata do stopnia naukowego, studia i materiały oraz szkice i teksty biograficzne, artykuły naukowe oraz edycja źródłowa. Mam na myśli pracę: *Źródła o pracy i życiu i ks. prałata Wacława Blizińskiego*. Według mnie to starannie wydana praca, która była efektem jego wieloletnich zainteresowań historią księdza Wacława. Na uwagę zasługuje komunikatywny język, dzięki któremu odbiór pracy jest znacznie szerszy niż grono samych historyków.

3. Praca habilitacyjna

Niewątpliwie najważniejszym w tym dorobku, po uzyskaniu stopnia doktora, jest sumujące wieloletnie badania ks. Sławomira Kęszki, wydanie przez niego tzw „habilitacyjnej” książki. Stanowi kontynuację jego zainteresowań dziejami kaliskiej diecezji. Celem rozprawy, jak zaznacza to ks. dr Sławomir Kęszka, uściślając przy tym główny problem swojej pracy, jest próba odpowiedzi na pytanie: jaki jest poziom świadomości wiernych diecezji kaliskiej w zakresie ich przynależności do wspólnoty diecezjalnej oraz ich zaangażowanie w kształtowanie życia Kościoła partykularnego? To kluczowe pytanie stanowiło punkt wyjścia do dalszej eksploracji i sformułowania pytań pomocniczych, takich jak:

1. Jakie są teologiczne podstawy budowania struktur kościelnych?

2. Jakie czynniki wpływają na wytyczanie głównych kierunków organizacji życia kościelnego?

3. Jaką odpowiedź pastoralną powinien podjąć Kościół, aby inicjować, wzmacniać i rozwijać życie Kościoła diecezjalnego?

Fundamenty metodologiczne i struktura badań

Podtytuł pracy „Zarys dziejów” określił zarówno perspektywę badawczą, jak i bazę źródłową. Rozprawa łączy dwa zasadnicze wymiary analizy:

1. Historyczny – obejmujący refleksję nad tradycjami kościelnymi oraz praktykami religijnymi obszarów, które weszły w skład diecezji kaliskiej.

2. Pastoralny i współczesny – prezentujący dorobek młodej diecezji oraz jej kluczowe osiągnięcia w pierwszym ćwierćwieczu istnienia.

Autor zaplanował osiągnięcie celu badawczego poprzez ukazanie historii diecezji kaliskiej z trzech perspektyw:

- historycznej – uwzględniającej kontekst tradycji i dziedzictwa Kościoła lokalnego,
- socjologicznej – analizującej dynamikę społeczno-religijną wiernych,
- pastoralnej – formułującej odpowiedzi na potrzeby współczesnej wspólnoty diecezjalnej.

Praca składa się ze spisu treści, wstępu, ośmiu rozdziałów, zakończenia, wykazu skrótów, bibliografii oraz streszczenia.

Etapy badań i zastosowane metody

Proces badawczy podzielono na trzy zasadnicze etapy:

1. Etap pierwszy: Analiza źródeł i podstaw teoretycznych

W tej fazie zastosowano metody dedukcyjne, takie jak:

- o analiza i synteza źródeł,
- o interpretacja zgromadzonego materiału,
- o metoda analogii i porównawcza.

2. Etap drugi: Badania empiryczne nad organizacją diecezji i aktywnością wiernych

W tej fazie wykorzystano podejście indukcyjne, koncentrując się na:

- o strukturach organizacyjnych Kościoła diecezjalnego,
- o roli patronatu św. Józefa,
- o wydarzeniach integrujących wspólnotę,
- o zaangażowaniu diecezjan w życie Kościoła.

3. Etap trzeci: Formułowanie wniosków.

Na tym etapie prace miały charakter prakseologiczny, co umożliwiło sformułowanie praktycznych postulatów. Zastosowano metodę strategiczną (wskazującą na cechy organizacji, które mają największy wpływ na osiągnięcie zamierzonych celów), obejmującą:

- o syntezę,
- o klasyfikację,
- o metodę porównawczą.

Spójność i wartość naukowa badań

Zastosowane podejście badawcze pozwoliło na przeprowadzenie wielowymiarowej analizy oraz udzielenie możliwie pełnych odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Wszystkie etapy badawcze zostały zaplanowane i zrealizowane w sposób zapewniający spójność metodologiczną i wewnętrzną jedność. Osiągnięte rezultaty stanowią istotny wkład w rozwój wiedzy o historii, socjologii i duszpasterstwie diecezji kaliskiej.

Wyniki badań i osiągnięcia naukowe

Podjęta w niniejszej publikacji problematyka wynika z wieloletnich obserwacji i analiz funkcjonowania struktur Kościoła partykularnego, prowadzonych na przykładzie

diecezji kaliskiej w kontekście zmian społeczno-politycznych, jakie dokonały się w Polsce na przełomie XX i XXI wieku. Kluczowym impulsem do reorganizacji struktur administracyjnych Kościoła w Polsce było działanie, podjęte przez Jana Pawła II, który w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku zainicjował reformę mającą na celu dostosowanie Kościoła do zmieniających się realiów społecznych. Głównym założeniem tego procesu było „przybliżenie” hierarchii kościelnej do wiernych, co miało na celu ułatwienie kontaktów między wiernymi a urzędami diecezjalnymi oraz zwiększenie ich zaangażowania w życie Kościoła.

Wyniki badań ukierunkowane zostały na analizę procesu organizowania i rozwoju Kościoła kaliskiego, szczególnie w kontekście tworzenia i scalania struktur diecezji kaliskiej. Uwzględniono przy tym religijno-społeczne uwarunkowania oraz tradycje kulturotwórcze. Osiągnięcia badawcze pozwoliły na całościowe spojrzenie na działania podejmowane przez władze kościelne i wspólnotę wiernych w pierwszych 25 latach funkcjonowania diecezji. Analiza ta uwzględnia zarówno aspekty historyczne, jak i współczesne, kładąc nacisk na znaczenie współpracy hierarchii kościelnej z wiernymi w kształtowaniu życia Kościoła partykularnego.

Syntetyczne spojrzenie na osiągnięcia diecezji

Osiągnięcia diecezji kaliskiej, zarówno w wymiarze duchowym, jak i organizacyjnym, ukazują, w jaki sposób proces tworzenia struktur kościelnych wpływa na wzmocnienie tożsamości wspólnoty oraz jej integrację. Badania wskazują, że sukces tych działań był możliwy dzięki harmonijnemu połączeniu tradycji religijnych z nowoczesnymi formami duszpasterstwa i organizacji życia wspólnotowego. To holistyczne ujęcie przyczyniło się do sformułowania rekomendacji, które mogą służyć jako wzór dla dalszych działań w zakresie reorganizacji i rozwoju Kościołów lokalnych.

Rozwinięcie problematyki badawczej

Podjętą zagadnienie organizacji, scalania i kształtowania struktur diecezji kaliskiej w jej pierwszym ćwierćwieczu, Autor odwołał się do swoich wieloletnich doświadczeń w posłudze kapłańskiej oraz działalności dydaktyczno-naukowej. W tym czasie miał on możliwość nie tylko obserwowania procesów formacyjnych, ale również aktywnego uczestnictwa w niektórych aspektach tego złożonego procesu. Zdobyta przez Autora wiedza i praktyka pozwoliły mu poddawać te procesy analizie i ocenie, co znalazło wyraz w licznych publikacjach naukowych, artykułach oraz prelekcjach. Do tego spektrum dochodzi autopsja. Autor współuczestniczył w budowie i rozwoju struktur administracyjnych diecezji kaliskiej. Posiadane bogactwo, wypływające z autopsji, pozwoliło mu również na ujęcie tej problematyki w kontekście szerszych uwarunkowań religijnych, kulturowych, społecznych i organizacyjnych, które determinują rozwój administracji kościelnej.

Doceniam u Autora zdolność umiejętnego dostrzegania złożoności i wieloaspektowości problematyki, związanej z organizowaniem diecezji kaliskiej i dobraniem odpowiednich metod badawczych, umożliwiających wnikliwą analizę procesu jej formowania oraz czynników determinujących jej rozwój. Wykorzystał różnorodne metody badawcze, takie jak analiza dokumentów, obserwacja uczestnicząca oraz metoda konceptualna, wzbogacona o elementy badań introspekcyjnych. Każda z tych metod pełniła kluczową rolę w rozpoznaniu, gromadzeniu i interpretacji materiałów źródłowych oraz w tworzeniu syntetycznego obrazu badanego zagadnienia. To umożliwiło Autorowi zgromadzenie obszernego materiału, którego struktura została zaprezentowana jako osiągnięcie naukowe.

Godne podkreślenia są osiągnięte wyniki badawcze, które wynikały zarówno z jego osobistych doświadczeń i przemyśleń, jak również z wymiany poglądów w gronie osób zajmujących się badaniem dziejów Kościoła katolickiego i regionu. Kluczową rolę odegrały

tu liczne rozmowy Autora, spostrzeżenia oraz dyskusje ze środowiskami naukowymi, które zajmują się badaniem historii Kościoła oraz jego administracji na poziomie lokalnym i regionalnym. Taki proces poznawczy był możliwy dzięki wieloletniej aktywności Autora w strukturach administracyjnych diecezji kaliskiej oraz zaangażowaniu w dokumentowanie i zabezpieczanie materialnego dziedzictwa rękopiśmiennego i drukowanego. Szczególnie cenne okazało się doświadczenie zdobyte podczas pracy w Kurii Diecezjalnej w Kaliszu w latach 2007–2021, a zwłaszcza działalność archiwalna prowadzona w latach 2012–2020, obejmująca porządkowanie i analizę materiałów pochodzących z archiwów kościelnych diecezji ościennych (częstochowskiej, gnieźnieńskiej, opolskiej, poznańskiej, wrocławskiej i wrocławskiej).

Ważny podkreślenia jest fakt, że Autor brał wielokrotnie udział w konferencjach naukowych. Ta specyficzna forma wymiany doświadczeń pozwoliła Autorowi na prezentację własnych przemyśleń, a także na weryfikację stawianych tez w kontekście opinii środowiska naukowego. W publikacjach własnych Autor podejmował zagadnienia związane z dziejami Kościoła kaliskiego oraz problematykę martyrologii polskiego duchowieństwa w okresie II wojny światowej, co z czasem zaowocowało rozwinięciem zainteresowań w kierunku syntetycznego ujęcia historii diecezji kaliskiej.

Zdobyta wiedza i doświadczenia w zakresie archiwizacji i analizy materiałów źródłowych, połączone z dogłębną znajomością dziejów diecezji kaliskiej, pozwoliły Autorowi na rozwój badań nad organizacją, formowaniem i rozwojem diecezji w latach 1992–2017. Proces ten, z uwagi na bliskość czasową omawianych wydarzeń, stanowił szczególne wyzwanie dla historyka, wymagając precyzyjnego ujęcia oraz kompleksowego spojrzenia na zagadnienia związane z rozwojem administracji kościelnej na poziomie lokalnym.

Sumując należy stwierdzić, że praca habilitacyjna stanowi kompleksową analizę procesów związanych z powstaniem, organizacją i rozwojem diecezji kaliskiej, ukazując ją jako jednostkę administracyjną, realizującą misję Kościoła katolickiego w kontekście lokalnym. Praca ta nie tylko przybliży aspekty historyczne, ale również odnosi się do aktualnych wyzwań stojących przed Kościołem, związanych z inicjowaniem i realizacją zadań duszpasterskich w ich wymiarze społecznym i organizacyjnym. Dzięki takiemu podejściu publikacja stanowi istotny wkład w badania nad współczesnymi dziejami Kościoła oraz dokumentuje dynamiczny rozwój młodych struktur kościelnych w Polsce. Pod względem metodologicznym praca nie budzi zastrzeżeń. Analiza dostępnych tekstów źródłowych, wszystkich zaprezentowanych tutaj stanowisk i poglądów jest zarówno merytoryczna jak i formalnie poprawna. Wykorzystana literatura źródłowa, przedmiotowa, jak i również pomocnicza jest zupełnie wystarczająca.

4. Podsumowanie

Oceniając całokształt dorobku naukowego ks. Sławomira Kęszki, należy stwierdzić, że obszar zainteresowań badawczych nie jest zbyt rozległy. Przeważają artykuły popularne, informacyjne, dotyczące funkcjonowania kaliskich instytucji diecezjalnych, biografie księży. Nietrudno zauważyć, że podejmowane w tych artykułach problemy były zapowiedzią solidnej monografii. Zauważone tu zjawisko świadczy przede wszystkim o konsekwentnej ewolucji intelektualnej ks. Kęszki oraz stopniowym krystalizowaniu się w jego pracy naukowej kierunku badań. Mankamentem kandydata do stopnia doktora habilitowanego jest wyłączna koncentracja na dziejach diecezji kaliskiej. Taka postawa nie jest zapewne godna polecenia w przypadku starań na ten wysoki stopień naukowy, bowiem w danym przypadku szeroki wachlarz zainteresowań i prób ujęć syntetycznych zjawisk, wykraczający poza regionalizm, rozszerzają horyzonty badawcze. W dorobku ks. Sławomira Kęszki można dopatrzeć się elementu kompensującego ten mankament. Bada on wszechstronnie najnowszą

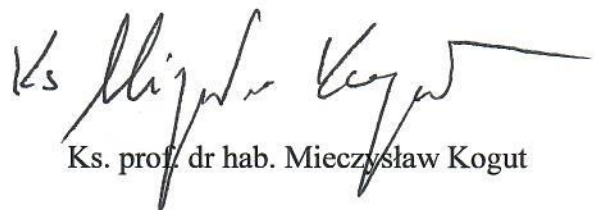
przeszość diecezji kaliskiej. W swych kompleksowych badaniach sięga po doświadczenia wynikające ze współuczestnictwa w tworzeniu duchowych zrębów wśród kaliskich diecezjan. Odkrywa wiele pomijanych przez współczesne media lub wręcz spychanych w niepamięć czynników, które kształtowały i nadal kształtują religijną rzeczywistość kaliskiej ziemi. Ks. Sławomir Kęszka pod pewnymi względami w zakresie historii jest autodyktatem, który owocuje u niego dwiema pozytywnymi właściwościami: wielką starannością w operowaniu źródłem, dbałością o dokumentację, niekiedy wręcz przechodzącą w drobiazgowość. Widzi się u niego swoisty instynkt badawczy, który uwidocznia się w najnowszych pracach.

Droga awansu ks. S. Kęszki do stopnia naukowego jest nietypowa, bowiem tylko przez krótki czas mógł pełnić obowiązki dydaktyczne, natomiast pracą badawczą zajmował się na marginesie innych funkcji i zajęć. Przy tym wykazywał do niej zamiłowanie i stale doskonalił swój warsztat badawczy, najpierw teologiczny i powiedziałbym z zakresu duchowości (zob. prace o Marii Szymanowskiej czy bł. Franciszku Stryjas), a następnie stopniowo wkraczał na grunt badań historycznych. W pierwszym rzędzie badał sprawy dotyczące organizacji struktur diecezjalnych, zarządzanie diecezją itd., równolegle śledził rozwój kultu św. Józefa i jego wpływ na rozwój duchowy kaliskiego społeczeństwa. Ta koincydencja tematyczna i problemowa sprawiła, że liczy się on w środowisku jako bardzo kompetentny znawca problematyki dotyczącej urzeczywistniania się Kościoła katolickiego na terenie diecezji kaliskiej. Tę dziedzinę popularyzował też w postaci licznych wystąpień na konferencjach. Wygłaszał referaty.

Jego dzieła, poddane szczegółowej analizie, świadczą o systematycznym zdobywaniu wszechstronnej wiedzy i w zasadzie poprawności metodologicznej. Fakt, że w zaistniałych warunkach dokonał finalizacji doktoratu, nie będąc etatowym pracownikiem uczelni, a teraz habilitacji, jest dowodem na jego pomysłowość i inicjatywę, a także umiejętność prowadzenia pracy badawczej. Te wszystkie wymienione walory dają mi przekonanie, że ks. dr Sławomir Kęszka posiada już pełną dojrzałość naukową i umiejętność prowadzenia pracy naukowej u przyszłych swoich uczniów. Krótko mówiąc, odpowiada to wymogom, stawianym kandydatom do tytułu doktora habilitowanego. Odpowiednio do tej konkluzji składam wniosek o kontynuowanie przewodu nadania ks. Sławomirowi Kęszce stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie historii.

Papieski Wydział Teologiczny
50-328 Wrocław, ul. Katedralna 9

Ks. prof. zw. dr hab. Mieczysław Kogut
Kierownik Katedry Historii Kościoła
w Średniewieczu

Ks. prof. dr hab. Mieczysław Kogut